

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8 a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 113.

Brașov, Duminică 20 Mai (2 Iunie).

1907.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, ziarul
nu va apărea până Marți sara.

La alegerile din România.

Cu ziua de mâine se încep în Ro-
mânia alegerile pentru Corpurile le-
giuitoare.

De când există România ca țară
de sine stătătoare și de când princi-
patul de odinioară s'a înălțat la ran-
gul de Regat, poate că nici-odată re-
zultatul acestor alegeri nu s'a aștep-
tat cu atâta nerăbdare, dar totodată
și cu atâta îngrijorare, ca acum. Și
aceasta nu numai în lăuntrul țării, ci
peste tot, unde există inimă, sau chiar
și numai oare-care interes față de
tânărul regat dela Dunăre.

Toată lumea simte și vede, că
statul vecin, de care se legaseră din
toate părțile speranțe așa de mari, în
urma evenimentelor din Martie a. c.
a ajuns la o cotitură însemnată în
viața sa, și că dela hotărârile, ce le
vor lua noile Camere, atârna în mare
parte viitorul acestui stat.

E lucru firesc, ca mai cu seamă
noi Români, pe cari soartea și im-
pregiurările ne-au așezat în țările ve-
cine cu tânărul regat dunărean, să
urmărim cu cel mai cald interes noua
evoluțiune, ce este în ajun a se pe-
trece în acest regat, dorind din adân-
cul inimei noastre, ca frații noștri de
peste munți, cu cari ne leagă origi-
nea, limba și cultura, să afle cât mai
curând calea cea mai potrivită, ce
i-ar putea scoate la liman.

Noi, Români din regatul ungar,
am urmărit totdeauna cu toată căldu-
rea inimei noastre toți pașii spre
bine, întreaga dezvoltare politică, eco-
nomică și culturală a celor două prin-
cipate de odinioară, unite după mari
greutăți de aproape o jumătate de
veac, într'un singur stat.

Am văzut cu cea mai mare bu-
curie, cum Principatele-unite, deși
încă sub suzeranitate străină, au în-
trodus în scurtă vreme toate întoc-
mirile politice și sociale ale Apusului,
cum în 1864 s'a făcut improprietă-
rea țăranilor, cum s'a îmbunătățit in-
strucțiunea, cum în toate părțile au
început a se deschide drumuri nouă
și cum orașele, care mai înainte aveau
înfașare mai mult orientală, începură
a se moderniza în scurtă vreme; am
văzut apoi în 1866 suindu-se pe tro-
nul tinărului principat o mlădiță a
unei însemnate familii domnitoare
străine și cum sub conducerea noului
domnitor țara i-a un avânt din ce în
ce mai mare, organizându-se în toate
privințele și cu deosebire întocmindu-
și armata după modelele cele mai
bune europene. Inima ne-a săltat de
bucurie, când în 1877 am văzut pe
ostaiul român reinviind gloria trecu-
tușii și secerând pe câmpiile Bulgariei
lauri de biruință, cu cari s'a in-
cununat coroana de oțel, pusă în
anul 1881 pe creștetul primului rege
al României independente.

De atunci și până la serbările jubi-
lare din anul trecut ne deprinsesem a
privi în România un stat înfloritor, o
țară, care pășeste mereu înainte pe
calea progresului și căreia lumea în-

treagă îi prevestea cel mai frumos
viitor.

Când dintr'odată se iviră turbu-
rările dela începutul lui Martie, care
dovediră, că cu toate progresele fă-
cute, România suferă de o rană adân-
că, care amenință întreg organismul
ei și dela vindecarea căreia atârna
întreaga ei existență.

S'a dovedit, că relațiunile sociale
și economice din noul regat nu sunt
așezate pe o temelie destul de sănă-
toasă, că marea majoritate a țării,
țărănimea, trăiește în condițiuni cu
totul nemulțămitoare și este cuprinsă
de o disperare așa de mare, încât s'a
văzut îndemnată în multe părți ale
țării a-și lua refugiu la acte de vio-
lență, care numai cu mare greutate
și cu jertfe de vieți omenești au pu-
tut fi oprite.

Țărănimea însă formează, nu nu-
mai în România, ci în toate țările
locuite de Români, temelia poporului
nostru; ea este isvorul cel mai curat
pentru premenirea și înviorarea tu-
turor claselor noastre sociale. Este
prin urmare de cel mai mare interes,
este chiar o condiție capitală de
existență a Regatului român, ca
această clasă socială, care formează
sămburele lui și care este garanția
cea mai sigură a viitorului lui ca
stat național, să se poată desvolta
în mod normal, simțindu-se pe deplin
mulțămită cu relațiunile sale de traiu
și prin urmare alipindu-se cu tot
sufletul de țara, care o hrănește și
o ocrotește, și fiind gata ori-și-când
a-și vărsa sângele pentru dânsa.

Actualul guvern al României,
prin manifestul său din 12 Martie a. c.
dat în numele M. S. Regelui, a re-
cunoscut starea cea rea a țăranilor
și a făgăduit mai multe măsuri de
îndreptare. Aceste măsuri au fost
aprobatе în principiu și de frunțașii
majorității din Camerele conservatoare,
care au promis noului guvern liberal
tot sprijinul de lipsă pentru deslegarea
mulțămitoare a cestiunei țăranilor.

Camerele, ce se vor alege acum,
vor avea să hotărască definitiv mă-
surile, despre care e vorba, și în genere
să facă toate reformele de lipsă, prin
care soartea țăranimei s'ar putea schim-
ba spre bine și prin care mulțămirea
și buna înțelegere s'ar putea restabili
din nou între diferitele clase sociale.

Problema, ce le așteaptă pe no-
uăle corpuri legiuitoare, nu e nici
decum ușor de rezolvat, căci nu e
lucru ușor a găsi cheia potrivită, prin
care s'ar putea deslega o întrebare
așa de însemnată, fără a jigni inte-
resele nici unei pătri sociale.

Se cere multă judecată, multă
prevădare și mai vărtos multă abne-
gare de sine și mult patriotism, ca
problema, despre care e vorba, să se
poată deslega spre mulțămirea tutu-
ror și spre binele țării întregi.

De aceea am dori, ca în noile
camere să poată intra tot ce are Ro-
mânia mai ales, atât ca judecată, cât
și ca sentiment. Cestiunea țărănească
nu este cestiunea unui singur par-
tid, ci a țării întregi, și prin urmare
ar trebui deslegată cu înțelegerea tu-
turor spre binele obșteșc.

Fie, ca alegerile, care se încep
mâine, în ajunul Sf. împărați Constan-
tin și Elena, — cel dintăiu: biruitor
cu ajutorul crucei, a doua: înălțăto-
rea Sf. Cruci, — să se facă în sem-
nul dragostei frățești, a credinței că-
tră țară și în nădejdea unui viitor
mai bun!

In ajunul jubileului de încoronare. Or-
ganul partidului constituțional »Magyar
Hirlap« se ocupă în numărul său de eri
la loc de frunte cu îngrijirile, de cari sunt
cuprinse cercurile politice maghiare în ur-
ma stadiului, în care se află cestiunea
»garanțiilor constituționale«. Numita toate
constată mai întâi, că deși »națiunea« se
află în ajunul jubileului, nu se poate con-
stata în întreaga țară nici o dispoziție de
sărbătoare. Toate cercurile politice sunt
cuprinse de îndoieli, cari se prefac cu în-
cetul în neîncredere. Țara are nevoie de
liniște pentru a-și putea asigura viitorul.
In locul liniștei, țara se svârcolește în
opintiri, cari împedecă o muncă serioasă.
Pentru ea să se producă de fapt o dispo-
ziție sărbătorească, este neapărat de lipsă
să se câștige asigurarea, că amânarea re-
solvării așa numitelor garanții constitu-
ționale de către Monarch nu înseamnă:
denegarea acestor postulate. Pe cât știm
noi — continuă »M. H.« — nu e la mijloc
vre-un contrast pricipiar, ceea-ce rezultă
și din faptul, că contele Andrassy face încă
parte din cabinet. Nu putem însă decât să
repetăm, că la serbările din 8 Iunie, cari
au să fie serbări ale încoronării și ale
constituționalismului, se vor putea uni re-
gele și »națiunea« cu suflet sincer și fără
nici ur sentiment înăbușit numai în cazul,
când fapte lămurite vor resfira nedumeri-
rile și îngrijirile, cari s'au ivit în cestiia
garanțiilor constituționale.

Tot atât de puțin — zice mai departe
»M. H.« — sunt menite să producă încre-
dere și debaterile pentru pactul economic,
deoarece propunerile austriace, cari au
fost transmise guvernului ungar, nu sunt
de loc corăspunzătoare pentru a servi ca
bază unui succes promițator în această di-
recție...

Să nu uităm, că jălania de mai sus a
apărut în organul constituționalului mi-
nistru Andrassy!

Ministrul Kossuth și cestiunea emi-
grărilor. Ministrul Kossuth, deși cam bolnav,
a primit eri în audiență pe directorul și
pe secretarul general al societății »Navi-
gazione Generale Italiana«. La întrebarea
representanților amintitei societăți, dacă
ministrul e dispus să dea societății con-
cesiunea pentru a lua în exploatare emi-
grările peste Genua în America de sud,
Kossuth a răspuns, că o astfel de con-
cesiune nu se poate exopera sub nici o con-
dițiune dela guvernul ungar.

Fericită țară trebuie să fie Ungaria,
dacă toate societățile de emigrări dau nă-
vală asupra ei, ca să ușureze și promoveze
emigrarea cetățenilor ungari.

Alegerile în Galiția. Eri s'au început
în Galiția alegerile nouă și balotagiile.
Din cele 106 circumscripții electorale nu-
mai 72 mandate s'au declarat valide.
Aceste mandate se repartizează în modul
următor: 11 poloni conservativi, 7 centru,
5 pan-poloni, 13 poloni democrați, 14 po-
loni populari, 6 poloni social-democrați,
2 socialiști independenți și 2 zioniști. Ru-
tenii au obținut 12 mandate. Circumscrip-
țiile, în cari s'au început eri alegerile,
sunt în număr de 12.

Din dieta ungară.

— Incidentul Vlad-Rakovszky. —

In ședința de eri, Vineri, a luat cu-
vântul dep. naționalist Dr. Iuliu Maniu,
rostind un discurs mai lung cu privire la
purtarea volnică a vicepreședintelui Ra-
kovszky față de dep. Dr. A. Vlad. Orato-
rul, după ce enarează cele întâmplate zice
următoarele:

»Acest episod constituie o violare în-
treită a regulamentului camerei. Am cetit
cu uimire — n'am avut fericirea să asist
la ședința trecută — cum vice-președintele
camerei și președintele ședinței a săvârșit
o astfel de violare a regulamentului ca-
merei; am rămas însă și mai uimit văzând,
că nu s'a găsit în camera asta o singură
voce, care să fi înfierat această violare a
regulamentului. Episodul constituie o vio-
lare întreită. Prima violare e că d-l preșe-
dinte i-a detras d-lui Vlad cuvântul fără
ori ce admoniare prealabilă. A doua vio-
lare a avut loc, când d-l președinte și-a
motivat procedeu prin aceea, că d-l Aurel
Vlad cu alte ocazii a folosit în repetite
rânduri expresii, cari îl învredniceșcă să i se
detragă cuvântul. A treia violare, cea mai
gravă, a săvârșit-o atunci când, deși d-l
Vlad în două rânduri a cerut cuvântul în
chestiune de regulament, d-l președinte i-a
refuzat, deși conform §-ului 218 ar fi tre-
buit să-i dea cuvânt fără orice rezervă și
între toate împrejurările...

»Nu pot, domnilor, să nu mă ocup mai
amănunțit cu această chestiune și să nu
dovedesc, în mână cu regulamentul came-
rei, că d-nul președinte Rakovszky nu și-a
împlinit datoria în mod conștient, când
a săvârșit, în scaunul presidial, aceste vio-
lări de drept. D-l președinte n'a știut să-și
motiveze acest procedeu decât prin §-ul
221. Punctul 3 al acestui paragraf, care
punct se referă la cazul acesta, zice (ci-
tește): »Dacă oratorul se folosește de ex-
presii, cari jignesc morala publică și buna-
cuviniță sau nu sunt compatibile cu dem-
nitatea camerei, sau dacă agită la ură îm-
potriva unei clase, a unei naționalități sau
a unei confesiuni, sau dacă săvârșește
vre-o ofensă grosolană la adresa unui
membru al camerei, președintele îl cheamă
la ordine, ba poate să-i detragă cuvântul
chiar și în rândul întâiu.

»Am cetit și expresiile incriminate ale
d-lui Vlad și cred, că cu toții ne putem
convinge la prima vedere, că expresiile fo-
losite de d-l Vlad nu se refer la nici unul
dintre cazurile înșirate în §-ul 21, pentru-
că d-l președinte la început și-a motivat
procedeu spunând, că d-l Aurel Vlad a
jignit o clasă oare-care. Dați-mi voie, dar
o corporațiune de funcționari, sau o parte
a unei astfel de corporațiuni — la adresa
căreia se refer anumite expresiuni nu con-
stituie o clasă. Eu cred, că d-l președinte
și noi toți știm, ce înțeleg științele socio-
logice sub cuvântul clasă și ce înțelegem
noi în expresia regulamentului că »jigneste
o clasă«. O corporațiune de funcționari
nici în totalitate, nici în parte nu e con-
siderată drept clasă. Regulamentul camerei
nu poate să se refere la ei. Dar d-l preșe-
dinte văzând, că cu motivarea aceasta a
sfecit-o s'a resgândit și-a căutat în altă
parte o scuză pentru procedeu său spu-
nând, că stimatul nostru deputat A. Vlad
a jignit demnitatea Camerei. Dați-mi voie,
domnilor, dar nu e oare compatibilă cu
demnitatea Camerei acțiunea unui deputat
care — în conștiința chemării sale — în-
drumă atențiunea asupra defectelor unei
instituțiuni oarecare? Căci doar dimpo-
trivă, atunci ar săvârși un fapt incompati-
bil cu demnitatea Camerei, dacă — îm-
potriva convingerii sale — n'ar profita de
tote mijloacele pentru a îndruma aten-
țiunea Camerei asupra acestei instituțiuni
și pentru a supune activitatea acestei cor-
porațiuni, sau a unei părți a ei unei critici
demne!...

»A doua violare e, on. Cameră, că d-l
vice-președinte Rakovszky, când a fost
vorbă de procedeu d-sale, s'a nisuit să o

motiveze cu aceea, că d-l deputat A. Vlad, deja în repetiție rânduri, va să zică nu în ședința de alaltăeri, ci în decursul activității sale de deputat, de până aci, a folosit expresiuni, cari nu i-au plăcut d-lui deputat Rakovszky, ori a jignit simțul lui fin.

On. Camera! Dacă permitem d-lui președinte să aplice regulamentul nu față de cazuri concrete, ci să le aplice conform concluziunilor, ce le trage din cazurile unor ședințe anterioare, aflate de d-sa de corecte ori incorecte, dar pe cari noi nu le mai putem controla în măsură convenită, atunci nu e lipsă să vorbim de revizuirea regulamentului, ci e pe deplin de ajuns, ca procedeul acesta pus acum în practică să-l lăsăm în vigoare, să-l considerăm de valid, și să-l lăsăm ca precedent, fiindcă atunci cu siguranță ori și care președinte ne poate detrage cuvântul după cum îi place...

»Dar s'a săvârșit o violare și mai mare a regulamentului, anume când d-l deputat A. Vlad a cerut cuvânt la regulament. Insuși d-l vice-președinte Rakovszky a accentuat cu o altă ocaziune, că atunci, când un deputat cere cuvânt la regulament, e dator, la întrebarea președintelui, să numească paragraful acela, la care doarește să vorbească și a cărui violare voințe să o impue.

»Procedeul acesta, deja atunci, a fost considerat din partea noastră ca un procedeu rău și vătămător și atunci încă s'a pornit în Camera o discuție înfocată, ca aceasta să nu se traducă în practică.

»Dar d-l vicepreședinte Rakovszky nu a mai fost consecvent nici față de sine însuși deoarece fără ca, — conform datinei sale, care de altcum e ilegală și contrară regulamentului, — să-l fi întrebât pe d-l deputat A. Vlad, că la care paragraf doarește să vorbească, fără nici o vorbă nu i-a dat cuvânt, iar când d-l A. Vlad de repetiție rânduri a cerut cuvânt la regulament, atunci d-l vice-președinte Rakovszky — conform notițelor stenografice oficiale — a zis, că regulamentul spune asta și asta, d-tale nu țî dau cuvânt la regulament...

»Nerespectarea regulamentului e deci o lacună tot așa de mare a legii, care se aduce, ca și nesancționarea. Când o lege se aduce prin nerespectarea regulamentului, înseamnă că ea nu s'a adus conform principiului »forma dat esse rei«.

»Noi, d-lor, aici suntem reprezentanții unei »forma«. Noi suntem »forma« suveranității poporului. Dacă deci noi, cari suntem numai formele acelei suveranități, care trebuie să ajungă aici în Camera la valoarea ei, nu respectăm »forma«, nu suntem vrednici de locurile, pe cari le ocupăm. (Aprobări vii).

»Sunt convins, d-lor, că acest caz e atât de grav și de caracteristic, încât cu cât vom vorbi mai mult despre el, cu atât îi detragem din importanță. Sunt lucruri și cazuri, despre cari nu e bine să vorbești mult, și pe cari trebuie numai să le timbrezi în câteva cuvinte: lăudându-le sau condamându-le, pentru a le arăta carecum ca exemple de imitat sau de evitat aceluia, cari au a face cu ele. Eu sunt convins, că nu poate exista în această Camera vr'un deputat, care să nu fie încredințat în sufletul său, că eri s'a săvârșit o adâncă vătămăre a regulamentului Camerei. Regret, că n'am fost de față în clipa în care s'a petrecut acest atentat, pentru a-l putea timbra după cum se cuvenea ca o ilegalitate și anume nu pentru a apăra interesele minorității, ci pentru a apăra

după putință cinstea acestei Camere, al cărei modest membru sunt și eu. A face aceasta, o consider de datorie. Rog deci pe On. Camera, ca având în vedere motivele aduse de mine, să constate că d-l vice-președinte Rakovszky István s'a pus prin procedeul de alaltăeri în conflict cu regulamentul Camerei. (Aprobări și aplause pe băncile naționalităților).

Președintele: Dacă doriți ca On. Camera să aducă o hotărîre în privința asta, binevoiiți a purcede amăsurat regulamentul și a înainta separat, o propunere.

Să urmează apoi desbaterea pe paragrafi a proiectului de lege despre servitori până inclusiv §-ul 32.

Tovărășiile și școlile noastre.

Sub acest titlu d-l V. C. Osvadă, publică în revista sa »Tovărășia« un interesant articol, în care pledează pentru înființarea de tovărășii sâtești, cari în fața executării proiectului Apponyi, ar putea înlocui răspândirea culturii române în păturile largi ale poporului nostru dela țară.

În introducerea articolului său autorul zugrăvește situația gravă, în care a ajuns învățământul popular românesc prin votarea legii lui Apponyi, face apoi o statistică a învățătorilor români confesionali, pentru cari, introducându-se noua lege școlară, poporul nostru pe lângă jertfele din trecut, ar trebui să mai cheltuiască anual încă o sumă de aproape 2 milioane coroane, pentru ca școlile noastre să nu fie avizate la ajutorul de stat. Autorul continuă apoi astfel:

»Gândindu-ne la suma aceasta, ni-se pare, că propunerea ideal de frumoasă a d-lui avocat E. Ungurean, ca băncile noastre ajutate de marele public să alcătuiască o bancă mare, din ale cărei venituri să se întregească salariile învățătorilor, e aproape cu neputință de intrupat. Băncile noastre, ce le avem azi în număr de peste 120, care lucră cu capitale proprii (acții și fonduri) în sumă de peste 20 milioane coroane — abia au pe un câștig curat în sumă de vre-o 2 milioane și jumătate.

»Pentru ca să avem o bancă anume pentru școlile, din venitele căreia să întregeim salariile și cheltuielile — în sumă de peste 2 milioane! — ne-ar trebui cel puțin 15—20 milioane cor. Oare putem noi acum să ne gândim la putința intrupării unui astfel de plan?

»La aceea apoi abia ne putem gândi, ca poporul din propriele puteri, pe lângă ceea ce dă acum, să mai dea în viitor, an de an, încă o sumă de aproape 2 milioane cor. pentru acea școală, peste care nu el va porunci — nici așa cum a poruncit până acum. Căci o astfel de dare, ar pune pe umerii fiecărui cap de familie (socotind familia din 4 membrii, am avea ca 800 mii familii românești): cam 4—5 cor., pe sărac și pe bogat — ca dare școlară, singur numai pentru școlile confesionale! E adevărat, că o astfel de sumă n'ar trebui să ni să pară mult, dar cine își dă seamă de multimea săracilor noștri și de nevoile noastre, știe, că așa ceva e hotărît cu neputință. Alte fonduri, alte mijloace nu avem. Prin urmare când se va încheia rânduiala noii legi școlare — școlile noastre, în afară poate de 40—50, vor fi date perzării.

»Aceasta e trista iconă. Și sfătuindu-ne asupra școlilor noastre, de această stare

faptică trebuie să ținem seamă! În astfel de împrejurări, credem, că e mai cu scop să ne gândim, cu ce am putea înlocui, ceea ce pierdem prin luarea școlilor.

»Pe lângă o gazetărie puternică și pe lângă bibliotecile publice, fie la alăpostul »Asociațiunii«, fie la al bisericilor — nouă ni se pare, că cel mai bun mijloc pentru dăinuirea slovei și a învățaturii românești, ni l'ar putea da tovărășiile sâtești. Dacă în satele noastre ar înflori câte una ori mai multe tovărășii, direcțiunea aceluia, adunările aceluia, prelegerile, ce le-ar pune la cale aceste tovărășii — ar fi cele mai potrivite izvoare de învățatură și cultură românească! Formarea de bibliotecă și grupuri pentru citire, împărțirea de premii la tineret, ce s'ar face cu ajutorul tovărășiilor și peste tot legătura și interesul, ce ar fi în jurul acestor de tovărășii, ne-ar putea despăgubi doar mai bine pentru lipsa școlilor!

»Iată deci un nou și un prea puternic indemn, ca să muncim cu mic, cu mare, pentru înzestrarea satelor noastre cu tovărășii, fie la început ori cât de mărunțele și de plâpânde.

Părerile emise de d-l Osvadă merită o deosebită luare aminte din partea tuturor Românilor în fața marelui pericol, ce amenință existența culturii noastre românești. Este incontestabil, că înființarea de tovărășii în fiecare sat românesc nu numai ar promova bunăstarea poporului nostru, ci tovărășiile sâtești ar deveni, pe lângă celelalte instituțiuni culturale ce le avem, niște neprețuite izvoare de învățatură și cultură românească.

Cronica din afară.

Conflictul dintre Vuici și Passici. Ziarul »Odjek« publică o scrisoare a lui Vuici către Passici, în care declară acestuia, că fostul ministru de externe austro-ungar Goluchowski, după cererea directă a lui Vuici, a declarat că aflase în mai multe rânduri că Passici doria să-i vorbească. Goluchowski regretă însă, că nu poate să-i dea detalii, mai ales după atâta trecere de vreme. De aici urmează că Passici, a căutat după spatele lui Vuici, reprezentantul Serbiei în Viena, să vorbească lui Goluchowski. Vuici conchide: »Intrigele voastre în privința uniunii vamale sârbo-bulgare, promisiunile d-voastră date în mod larg și fără rezervă, au creat situațiunea de azi a Serbiei, și m'au silit să părăsesc Viena. Dorința d-voastră de putere nu a cunoscut nici o margine; Serbia însă trebuie să plătească cheltuielile acestei afaceri. În această considerațiune, eu nu mai sunt la dispozițiunea d-voastră și cer să fiu pus în retragere.

Duma rusească s'a ocupat în ședința de Joi cu interpelările privitoare la evenimentele din Riga, unde, precum ar rezulta din raportul comisiei de anchetă, funcționari ai ministeriului de justiție, au torturat prizonierii. Ministrul justiției a declarat, că funcționarii acestui minister nu au luat parte la maltratarea prizonierilor și că afirmațiunile comisiei de anchetă, sunt cu totul false. Ministrul de interne a declarat, că poliția nu s'a dat niciodată la acte de tortură; ancheta rânduită a stabilit că unii polițiști au brutalizat numai câțiva deținuți, și pentru aceasta 42 polițiști au fost dați judecării. Dar, a zis ministrul, trebuie ținut seamă și de condițiunile în cari poliția trăiește astăzi, de

faptul că mii de agenți au fost răniți sau uciși în provinciile baltice în ultimul timp și nu se poate cere ca polițiștii să-și poată în orice ocaziune păstra sângele rece. — Au luat apoi cuvântul mai mulți deputați, printre cari Bobrinsky, Kusmin, Bulgakow, Pergament, Rodicev. S'au propus 8 ordine de zi, dintre cari patru condamnă actele teroriste, iar patru consideră ca nesatisfăcătoare explicările guvernului; toate însă au fost respinse. Partidul lucrătorilor a propus o nouă formulă spunând că: Duma ia act, că din explicările guvernului reiese în mod cert ilegalitățile comise de agenții de poliție în provinciile baltice. Social-democrații propun un amendament în sensul de a se recunoaște ca nesatisfăcătoare explicările guvernului și ca atare Duma să supună această chestiune Țarului prin președintele consiliului, dacă două a treia din membrii Dumei vor recunoaște că explicările date sunt insuficiente.

Cu toate protestările unora, Duma ia în discuție formula. Formula partidului lucrătorilor cu un amendament al socialiștilor, este primită cu o foarte mare majoritate, compusă din extrema stângă din lucrători și polonezi.

STIRILE ZILEI.

— 13 mai v.

Maj. Sa Monarchul la Budapesta. C telegramă din Budapesta anunță, că după ultimile dispoziții Maj. Sa Monarchul va sosi în Budapesta în 7 Iunie n.

† Nicolae Chiornîță. La încheierea toi primivrista știrea, că astăzi a încetat din viață în Sibiu venerabilul bătrân domn Nicolae Chiornîță, socrul preoților I. Hamze, R. Verzea, Dr. C. Popescu și d-lu Gavr. Maroși, secretar la direcțiunea de finanțe din Oradea mare. Adresăm intris tatelor familii sincerile noastre condolanțe.

Inmormântarea va avea loc, probabil Luni în Cuculata, unde vor fi transportate rămășițele pământești ale defunctului.

Adunarea reprezentanței gimnaziului român din Brad este convocată pe Luni ziua de sf. Constantin și Elena. La ordinea zilei este între alte obiecte și darea de samă despre banii colectați în vederea completării gimnaziului. În legătură cu această adunare va avea loc după amiază și o serbare școlară.

Secțiunea istorică a »Asociațiunii« ținut ședință Joi la oarele 4 sub presidenția d-lui I. S. Șuluțu fiind de față membrii T. V. Păcățian, Nicolau Togan, Dr. Ioan Lupăș, Silvestru Moldovan și Victor Păcălă. S'a decis compunerea și tipărirea în broșură a dicționarului comunelor din țara locuite de Români cu numirile lor românești, ungurești și nemțești în ordine alfabetică. Cu executarea au fost încredințați membrii: Silvestru Moldovan, Nicolau Togan și Victor Păcălă. D-l Silvestru Moldovan a făcut apoi comunicare despre ce mai veche geografie universală, tipărită în românește, iar d-l Dr. Ioan Lupăș a prezentat mai multe documente însemnate copiate din biblioteca Bruckenthal. După ce publicarea lor și a altora, astăzi nu este unde să se facă, secțiunea va face propunerea, ca revista »Transilvania« să fie reînființată, ca revistă istorică-științifică Ședința s'a încheiat la oarele 6. »T. R.«

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Unei femei.

(După V. Hugo.)

*C'est une femme charmante.
Diderot.*

Copilă! de-aș fi rege, și-aș da întreagă țara, Coroana mea, poporul și sceptrul și-l'aș da, Băi scumpe de profră și-ași da și toată zarea Și flotele-mi, cărora le e prea strimț marea, Pentr'o privire-a ta.

Și aerul cu unda, pământu 'ncins în floare Și ângerii, demonii, de-aș fi eu Dumnezeu, Și nepătrunsul haos cu-adâncuri roditoare, Eternitate, spațiu și cer și lumi și soare Pentr'un sărut al tău.

Brasov. Vasile Stolca.

Inimicii.

De Antoniu Cehov.

(Fina.)

El bine, dacă nu mă mai iubești, ci iubești pe altul, — Dumnezeu cu tine! zise Abogin c'o voce plângătoare. »Dar pentru ce această înșelătorie? Pentru ce

această perfidă tradare?! — Pentru ce? Ce și-am făcut? — »Ascultă doctore«, zise el cu căldură, apropiindu-se de Kirilov. »D-ta ai fost martorul involuntar al nenorocirii mele, și nu vreau să ascund adevărul față de d-ta. Îți jur, că m'am închinat acestei femei ca unei zeiță, am fost sclavul ei! Totul am jertfit pentru ea. Pentru ea s'au înstreinat rudenile mele de mine, am renunțat la serviciul meu pentru ea, am neglijat muzica, ei i-am ertat toate și aceea ce mamei și surorii mele n'ăși fi ertat nici-odată... Nici-odată n'am întâmpinat-o cu vorbe aspre... Sunt nevinovat... Pentru ce minciuna asta? Nu ceri iubire, dar pentru ce această mișelăscă tradare? Dacă nu mă mai iubea, putea să mi-o spună sincer, cu atât mai mult, că cunoștea părerea mea în privința aceasta.

Cu lacrimi în ochi și tremurând în tot corpul, își ușură Abogin inima sa. Vorbea cu căldură, cu amândouă mâinile pe inimă, îi descoperi doctorului toate secretele familiei lui și era vesel, că a putut odată să-și ușureze inima. Dacă ar fi putut continua așa încă două ciasuri mai departe, sigur s'ar fi mai ușurat, și cine știe poate s'ar fi împăcat cu soartea, dacă doctorul l'ar fi ascultat și i-ar fi arătat compătimire...

Se întâmplă însă altfel. Pe când vorbea încă Abogin, se schimbă fisionomia medicului. Indiferența și mirarea, ce o arătase mai înainte fu înlocuită cu ofenză, indignațiune și cu mânie. Și astfel trăsurile feței lui deveniră mai hotărâte, mai aspre și mai neplăcute. Ear când Abogin îi arătă fotografia unei tinere și frumoase femei, cu trăsături reci și fără expresie, care își amintea de fața unei călugărițe și îi ținu aceasta fotografie înaintea ochilor cu întrebarea, cum a putut aceasta figura să mîntă, sări doctorul deodată în sus și zise cu ochi fulgerători accentuând fiecare silabă:

»Pentru ce mi-le spui toate astea? Nu vreau să le știu! Nu-mi trebuie! Strigă și lovi cu pumnul pe masă. — »Ce-mi pasă mie de secretele d-tale, să le ia dracul! N'ai nici un drept să-mi istorisești toate aceste fleacuri! Ori crezi, că nu sunt încă îndestul de ofenzat? Sunt un servitor, pe care-l poți ofența până la extrem?! Da?«

Abogin repăși câțiva pași și privea încrămențit la medic.

Pentru ce m'ai adus aici? zise doctorul, căruiu îi tremura barba. »Dacă te însori din dismădare, înnebunesti din dismădare și joci melodrame, — ce mă priveșc pe mine toate romanele d-tale?

Lasă-mă în pace! Perseverează mă departe în egoismul d-tale nobil, fălește-mă departe cu ideile d-tale umane, cântă-mă departe pe toate contrabasurile, în grașă-te ca un clapon, — nu cuteza însă să-ți bați joc de un om! Dacă nu ști să l'aprețuești, cruță-l cel puțin cu atențiunile d-tale!

— Mă eartă, — dar ce însemnează astea?« întrebă Abogin înroșindu se.

»Asta înseamnă, că este lucru murdar și josnic să te joci astfel cu oamenii! Sunt medic, d-ta consideri pe toți medicii și în genere pe toți cari muncesc, cari nu miroasă a parfumerii și a prostituției de servitorii și oamenii d-tale, cari nu sunt *comme il faut*, ei bine consideră-i astfel nimenea însă nu-ți dă dreptul să faci din un om suferind o unealtă a d-tale.

»Cum cutezi să mi-o zici asta?« întrebă Abogin încet și fața lui iar începu să tremure, de astă-dată însă de mânie.

»Cum ai putut să-ți permiti să mă aduci aici, când ai știut, că sunt așa de greu lovit de soartă pentru ca să-ți ascult absurditățile d-tale? striga doctorul trântind din nou pumnul pe masă. »Cine și-a dat dreptul să răzi de durerea altuia!«

»Ți ai pierdut mințile!« strigă Abogin »Asta nu e nobil! Eu, căsuși sunt foarte nenorocit și... și...

Sinodul protopopesc al tractului Cohalm a fost convocat pe ziua de Vineri 14 Iunie a. c. la oarele 10 a. m. în biserică gr. or. română din Cohalm. La ordinea zilei este alegerea protopopului tractului. Lista candidaților se va stabili în comitetul protopopesc în ziua premergătoare.

Camera industrială și comercială din Brașov a ținut în 27 l. c. sub presiunea lui Wilhelm Paul o ședință plenară, la care au participat și unii dintre membrii externi ai camerei. Despre decursul acestei ședințe raportăm următoarele: În locul răposiților membrii ordinari G. Eitel și G. Schlandt s'au ales membrii ordinari d-nii Eduard Dick și Iulius Teutsch. — Ca reprezentant al camerei în comisiunea de evaluare pentru statistica mișcării mărfurilor ungare a fost reales secretarul camerei. Pentru acordarea unei burse de călătorie de către ministrul de comerț se recomandă croitorul Bela Tellmann. — Raportorul comisiunii cenzurătoare despre gestiunea anului 1906 să ia la cunoștință. Intratele camerei în anul 1906 au fost de 50.508 cor. 30 b., cheltuielile de 39.499 cor. 16 b. Averele camerei este de 40.155 cor. 29 b., fondul de zidire numără 53.263 cor. 35 b., iar fondul de penziune 32.431 cor. 98 b. — Cu privire la regularea repausului Duminecilor în Duminecile și sărbătorile, cari primum crăciunului și anului nou, se propune ca să fie introdus repausul numai în acele Dumineci, cari premerg cel mult cu intreruperea de o zi amintitelor sărbători. Se votează o sumă de 300 cor. școlile comerciale gremiale germane din Brașov, și un ajutor de 50 cor. fondului de stipendii Elisabeta pentru învățământul meseriașilor. — Mai multe petițiuni pentru subvențiuni din partea statului pentru acordarea de mașini și unelte se recomandă cu 2—3 excepțiuni ministerului de comerț.

Starea sanitară în România. Direcția generală a serviciului sanitar român a publicat buletinele de mișcare a boalelor epidemice din România, în infirmerii și afară din infirmerii de la 16 Martie până la 16 Aprilie 1907. În intervalul de o lună au fost în comunele rurale 11.358 de bolnavi, iar în cele urbane 4842. Aceste cifre ne dau un total de 16.200 persoane atinse de boale epidemice în România, în timp de o lună.

Invenția unui ofțer român. Ziarele germane anunță, că d-l locotenent Coandă din armata română, a inventat la Berlin un aparat de sburat analog cu acela al lui Santos Dumont. Principiul acestui aparat e cu totul nou și aplicarea sa a reușit în toate privințele; primele experiențe s'au făcut acum vre-o 10 zile la Spandau. O mare fabrică germană de automobile a și început construirea acestui nou model, care va fi gata în curând.

Examenle de încheiere ale elevilor, cari au urmat cursul pregătitor pentru a putea fi primiți în societatea filarmonică din Brașov se vor ține luni în 3 Iunie n. a. c. în sala Redutei cu următorul program: 1) Beethoven: I Simfonie, 2) Vollstedt: Ballnachtszauber și 3) Haydn: Andante și Menuett din simfonia IV. Începutul la oarele 8 seara. Intrarea gratuită.

Târgul de vite se va ține în Brașov în timpul de la 3—5 Iunie l. c. n.

»Nenorocit, repetă medicul ironic. Nu-ți bate joc de cuvântul acesta, căci n'ai nimic comun cu el. Mișei, cari nu găsesc iute bani pentru a-și plăti polițele, și aceștia se numesc nenorociți. Un clapon, care să înecă în grădina lui, și așa zice, că e nenorocit. Oamenii mizerabili!»

»Stimate domnule!« țipă Abogin. »Mergi prea departe... Pentru astfel de cuvinte... fi se poate da cuiva o palmă! Mă înțelegi?»

Abogin își puse apoi iute mâna în buzunar, scoase un notiț și după ce luă din el două bancnote, le aruncă pe masă.

»Ia-le astea pentru vizita d-tale, zise el, ear nările-i vibrau de emoțiune. Aici ai onorarul!»

»Nu-mi trebuie bani«, zise medicul, aruncând banii după masă. »Ofensele nu se pot șterge cu bani!»

Abogin și doctorul își stăteau față în față și continuau a se joca reciproc. De sigur că nici-odată în viața lor n'au exprimat așa cuvinte la repte, aspre și nepricepute ca atunci. La ambii se observă egoismul nenorociților. Nenorociții sunt egoiști, răi, nedrepti, aspri și se înțeleg cu mult mai rău unul pe altul, decât ar face-o prostii între ei. Nenorocirea nu unește pe oameni, ci îi departe. Chiar și acolo unde uniformitatea în dureri ar trebui să

De la frați la frați. Ziarul »Tribuna« din Roma își exprimă satisfacția, că d-l Baccelli pentru entuziasmul său discurs ținut în camera italiană pentru Românii primit din România sute de scrisori de mulțumire pentru frumoasele sentimente ce nutrește și înălțătoarele cuvinte ce a exprimat față cu poporul român.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l Ioan Russy, casierul sucursalei »Băncii Naționale« din Tulcea în amintirea fostului său profesor D. Făgărășianu suma de 20 lei.

Primească marinosul donator cele mai călduroase mulțămite. — *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

Retorna salariilor ofțerești. Precum se scrie din Viena, ministrul de războiu a trimis deja în Martie ministrului de non-vezi planul referitor la reforma salariilor ofțerești. După o consfătuire intensivă s'a căzut de acord, iar ministrul de războiu a trimis proiectul zilele acestea ambelor guvernuri ale monarhiei. Proiectul acesta nu mărește mult salariile, dar schimbă sistemul de salarizare, introducând mai multe clase la același rang. Avansarea în aceste clase se va face în mod mecanic după un anumit număr de ani de serviciu. Salariul sublocotenentului va fi tot 1680 cor. pe an, dar din trei în trei ani va fi îmbunătățit de două ori cu câte 200 cor. Locotenentul între referințele actuale de avansare ajunge căpitan numai după 10—ani de serviciu și astfel la locotenenți se introduc trei clase. Căpitanii așteaptă cam 13 ani până sunt avansați la gradul de maior. În acest interval se vor introduce de asemenea 3—4 gradații pentru ameliorarea salariilor. Dacă proiectul va fi primit, atunci plusul de salarii va fi luat deja în bugetul anului viitor.

Iubileul unui măestru tâmplar român. D-l Iancu G. Coliban, măestru tâmplar în Brașov ne încunostițează că anul acesta împlineste 40 ani de neîntreruptă muncă în meseria de tâmplărie și își serbează totodată jubileul de 25 ani ca măestru de sine stătător cât și jubileul de 25 ani a căsătoriei sale. Felicitările noastre!

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Zlatna își va ține adunarea generală ordinară a V-a Luni în 3 Iunie n. 1907 la 2 oare d. a. în biserică gr. cat. din loc, la care se invită toți membrii și binevoitorii reuniunii. Ordinea de zi este următoarea: Deschiderea adunării. Constatarea celor prezenți. Raportul comitetului prin cetirea proceselor adunării precedente și a celui din ședința comitetului. Raționamentul de pe 1906. Proiectul de buget pe 1908. Alegerea comisiunilor: a) pentru revidarea raționamentului și pentru buget; b) pentru înscrierea membrilor și încasarea taxelor. Rapoartele și propunerile comisiunilor. Intregirea comitetului. Eventuale propuneri. Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal. Zlatna. 19 Maiu n. 1907. Elena Albini, presidentă. Iuliu M. Montani, secretar interimar.

Un bucătar francez, care și-a câștigat un renume mai ales în Anglita, d-l Escoffier, publică o lucrare prin care arată: 146 de feluri pentru a prepara ouăle, 270 rețete pentru a găti carnea de pui, apoi arată 124 de varietăți de ciorbe, 43 varietăți de salate, 491 varietăți de mâncări de cartofi, 437 feluri de mezaturi și 133 feluri de înghețate.

Împreună pe oameni, chiar și acolo se arată în cele mai multe cazuri nedreptatea și asprimea mai mult, decât între oamenii relativ fericiți.

»Ingrijește-te să pot pleca înapoi!« strigă medicul, aproape fără resuflare.

Abogin sună tare. Ne venind însă nimeni după acest sunet, sună încă odată și aruncă mănios clopoțelul pe jos. Servitorul apără.

»Unde sunteți cu toții, lua-v'ar dracul!« îi strigă stăpănu-l amenințându-l cu pumnul. »Unde-ai fost acum? Du-te! Spune să-i pregătească d-lui acestuia caleasca, mie însă să-mi inhame caii la trăsură. Stai!« strigă el, când voi să iasă servitorul. »Măne să nu mai fie nici un trădător în casa mea! Să se ducă toți! Voi angaja alți servitori! Dihanii spurcate ce sunteți!»

În așteptarea trăsurilor tăcură ambii. Abogin își reluă iar inițiativa lui liniștită și elegantă, se plimba în sus și în jos prin odaie, clătina cu eleganță din cap și părea că vrea să-și aducă aminte de ceva. Mânia încă nu-i trecuse, se făcu însă că nu-i da atențiune dușmanului său. Medicul însă sta răzimat c'o mână pe masă și privea la Abogin c'un dispreț adânc, aproape nerușinat, cum ce-i nenorocii și ce-i loviți de soarte îl pot avea, când văd înaintea ochilor lor mulțumirea și eleganța.

Un milionar înebunit. Joi pe la oarele 12 a apărut în Budapesta pe malul Dunării în mijlocul populației, care se plimba, un domn foarte elegant, care la un moment dat se culcă pe trotoar și începu să se vaețe. Apropindându-se gardistul de dânsul el îi spuse: »Lasă-mă în pace nu vezi că am murit«. Polițistul înțelese atunci că are de a face cu un nebun și îl transportă la spitalul din cartierul Leopold. Nebunul acesta e un fost milionar anume Adolf Harsanyi, foarte cunoscut în Budapesta.

Oarele de oficiu în biroul camerei comerciale și industriale din Brașov se vor ține în lunile Iunie, Iulie și August începând de la oarele 7—1 p. m.

Aviz. Din cauza repausului Duminecilor va fi deschisă mâne Duminecă în cetate de la oarele 1—9 seara numai farmacia »La arap« a d-lui Hornung.

Concerte. Muzica orașului va cânta mâne, Duminecă, în restaurantul »Villa Kertsch«. Începutul la oarele 8 seara. Intrarea gratuită.

— Muzica militară va cânta mâne, Duminecă de la oarele 5—7 și 8—11 seara în cafenea »Transilvania«. Intrarea gratuită.

— În restaurantul »Casa de țirc« va cânta mâne Duminecă de la oarele 4—7 seara taraful lui Dicu.

Tot mâne seară de la 7—11 va cânta în restaurantul »Transilvania« orchestra din Sângeorgiu sub conducerea dirigentului Kozak Davidka.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesază de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provădută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuhelaben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Bibliografie.

A apărut Nr. 9 din »Revista politică și lite rară« cu următorul sumar: Dr. Cassiu Maniu: 3/15 Maiu. — M. Străjanu: Pesimismul. — Em. Gârleanu: La moarte. — D. Nanu: Revedere. — Din vechi scrisori. (Poezii). — O scrisoare a lui Simeon Bărnuțiu către frații Golesci. — Amicul: Cântec. — Tribuțiu: Serenadă. (Poezie). — Al. Ciura: Revedere. — A. C.: Cronica politică. — Dr. St. Pop.: La istoria limbei române bănățene vechi. (Cercetări filologice). — Reviste. — Redacțional.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 1 Iunie. La banchetul de eri seara a partidului independist ministrul Andrassy și-a exprimat speranța, că nu va urma vre-o crasă în sânul guvernului. Apponyi a vorbit în acelaș sens. Ziarele de azi constată că svonorile despre crasă nu s'au desmînțit de loc prin aceste enunțiațiuni.

Budapesta, 1 Iunie. Comisiunea financiară a dietei, a hotărât în ultima ei consfătuire să invite pe fostul

Când scurt după aceasta se urcă medicul în calească să plece, privirea ochilor lui era încă tot disprețuitoare. Era întunec, mult mai întunec, de cum era c'un cias mai nainte. Semiluna roșie dispăruse deja după colină, iar norii, cari înconjurau luna, înconjurau acum ca niște pete negre stelele.

Trăsura cu felinarele roșii se auzi durzind pe drum și trecu înainte pe lângă caleasca doctorului.

Abogin plecă la drum pentru a protesta și a comite prostii...

În tot timpul drumului nu se gândi medicul nici la soția lui, nici la Andrei, ci numai la Abogin și la oamenii din casa, în care fusese el. Ideile lui erau nedrepte și neomeneste de aspre. Invinovăța pe Abogin, pe soția lui, pe Paptinsky și pe toți, cari trăiesc astfel printre parfumuri, îi ura în tot timpul drumului și îi disprețuia din adâncul sufletului, formându-și în sufletul lui o părere nestrămutabilă cu privire la acești oameni.

Timpul trece și va trece și durerea lui Kirilov. Această părere însă nedreaptă și nedeamnă de-o inimă omenească, nu se va șterge nici odată, ci va rămânea în memoria medicului până la moarte.

Ego.

prim-ministru ungar, contele Tisza, ca să se infățișeze înaintea ei, pentru a da socoteală asupra celor 550,000 de coroane, scoase din casa direcțiunii căilor ferate, pe când era la cârma statului, și care sumă a vărsat-o în »fondul de dispoziție« a ministerului său. Comisiunea de mai sus a mai decis ca în cazul, când contele Tisza nu va putea da lămuriri satisfăcătoare, să fie dat judecăței. »Budapester Tageblatt« de azi află în această chestiune, din Oradea-mare, că contele Tisza nu se va prezenta înaintea comisiunii financiare, ci îi va adresa o scrisoare, în care va declara că suma ce a luat-o din casa căilor ferate, pentru »fondul de dispoziție« e un uz sancționat și de parlament. Dacă însă membrii parlamentului actual sunt de altă părere, el e dispus să plătească întreaga sumă de 550,000 coroane din averea sa proprie.

București, 1 Iunie. De eri începând plouă pretutindeni în România. Sunt numai puține locuri, unde ploaia nu a atins decât 5 mm. În toate celelalte părți ploaia a trecut de 25—30 mm.

Belgrad, 1 Iunie. Se telegrafiază din Uksüb (Macedonia) că sunt temeri de mari turburări acolo. Soldații s'au răscolit, cerând ca ei să fie imediat descazarmați. Valiul cercului este prizonier în casă. Consulii Austriei și ai Rusiei nu pot părăsi localurile consulatelor. Populațiunea este foarte alarmată, fiind temeri de mari vărsări de sânge.

Belgrad, 1 Iunie. Conflictul Pasici se agravează pe zi ce merge. Partizanii lui Pasici fac tot posibilul pentru a-l salva pe acesta și urzesc tot soiul de intrigi contra lui Vuici, despre care spun că este un instrument al lui Goluchowski, precum și că ar fi înebunit. Toate acestea sunt însă zadarnice, căci Vuici e hotărât ca cu ajutorul radicalilor junimiști să continue lupta contra lui Pasici. El va apare și în Scupschină, unde de sigur că vor avea loc scene violente dacă Pasici nu va demisiona.

Christiania, 1 Iunie. Produce aci mare senzație articolul apărut în numărul de eri al ziarului englezesc »Times« în care se vorbește despre vizita regelui Haakon la Paris. Scopul acestei vizite, spune ziarul în chestiune, ar fi încheierea unei alianțe franco-norvegiane. Ziarele de aici, comentând articolul de mai sus, spun că o asemenea alianță e cu desăvârșire exclusă. Toate partidele politice din Norvegia sunt pătrunse de adevărul că politica cea mai cu rost pe care treaue s'o urmărească statul norvegian e o politică absolut neutrală, și deci nu poate lua parte la vre-o combinațiune a puterilor europene. Norvegia, care se bucură de simpatia ocrotitoare a tuturor marilor puteri, nu poate primejdui aceste bune relațiuni, printr'o apropiere prea mare de un anumit stat.

Petersburg, 1 Iunie. În timpul unei lupte pe stradă, trei lucrători au fost omorâți, iar un altul a fost dus aproape muribund la spital.

Petersburg, 1 Iunie. Ziarul »Nowoje Wremja« spune că în ședința de azi a Dumei, deputatul Stolxpın, fratele primului ministru, va propune ca teroristii, cari au săvârșit atentate, să nu mai fie condamnați la moarte.

Petersburg, 1 Iunie. În Petersburg a început să circule iar zvonul, că Duma va fi dizolvată. Ca pretext al dizolvării se dă acțiunea teroristă a deputaților stângei. Mai mulți deputați au primit scrisori anonime, prin cari sunt amenințați cu moartea. Deputatul Pergament a primit înștiințarea, că în ziua de 31 Maiu v. va fi omorât.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

De vânzare:

O vilă în Elbopatak, care constă din trei corpuri, pe un teren de peste 5000 metri pătrați cu pădure de stejari și brazi.

Amatorii se vor adresa la subsemnatul în București, iar dela Iulie—Septembrie la Elbopatak.

V. N. Orgidan,
Strada pânzari 9.

**Produsele Fabricii de mărfuri argiloase din Cristian (țevi de piatră și articole Chamotte) se află de vânzare cu prețuri originale numai în Depozi-
tul din Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 35, care s'a deschis din 1 Maiu.**

(2843. 6-39)

Îngust este spațiul

nui loc a descrie efectul fabulos cel produce Regulatorul Teintului „Hoppa” pentru înfrumusețarea feței. Aceasta ar fi de prisos.

Faptele vorbesc,

On. Dame să cumpere „Hoppa” cu 2 cor. 50 bani și dispariția miraculoasă de piștii, pete de ficat, roșiata pielii, sgrăbunțe și ori-cărei necurățenii a pielii va dovedi mai bine ca vorbe, că singur „Hoppa” suplinește toate cosmeticurile ca cremă, săpunuri și pudră. Inmoaie, întinereste, înviează, albește fața, mâinile, grumazi și umerii.

engl. Regulator-Teint
HOPPA **HOPPA**
Depozit principal
Wilhelm Kaiser & Cie
Győr, Baross I. Se capătă în farmacia și Droguerii. 2799,8-10.

Nr. 8332-1907.

PUBLIKAȚIUNE.

Referitoare la socotelile casei orașenești pe anul 1906.

Socotelile despre înratele și Esilele orașului Brassó pe anul 1906 făcute și pregătite de oficiul comptabilității orașenești și supraesaminate de comisiunea cenzurătoare a reprezentanței orașenești se află depuse

spre vedere publică în localul oficiului de comptabilitate în toate zilele dela 1-15 Iunie 1907 în oarele de oficiu conform §-lui 142 Art. L. XXII. din anul 1886.

Fie-care contribuient de dare este îndreptățit a examina aceste socoteli în terminul susnumit și a-și face în scris eventualele observări, înaintându-le la magistrat.

Brassó, în 24 Maiu 1907.

2870,1-1. Magistratul orașănesc.

Anunț de licitație.

În 17 și 18 Iunie 1907 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 21 Martie 1906 până inclusive 15 Maiu 1906 și anume: sub Numărul 4084-1906 până inclusive cu Nr. 6944-1906, al căror termin au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăboage dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericeale, Ciasornice de aur și argint

și alte scule de aramă, Cióie, Cositor, flanelle, haine bărbătești și femeiești, Cismo, ghețe și altele.

Vânzarea se face cu bani gata.

Rescumpărarea seu inoirea amanetelor se poate face numai cu o înaintea de licitație.

În ziua vândării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 25 Maiu 1907.

Oficiul casei de amanete din Brașov.

(2863,2-3.)

Ape minerale de celebritate universală din izvoarele

VICHY

Proprietatea statului francez.

A nu neglija nici odată a consulta medicul, care apa să se folosescă din cele trei izvoare

Célestins. Grand-Grille Hôpital.

Se capătă în toate prăvăliile de ape minerale și la farmacia.

6-6.2.98.

B.

AVIS!

Subscrisul îmi iau voia a aduce la cunoștința On. public din Brașov și din împrejurime că, după-ce mi-am câștigat o praxă de mai mulți ani în bransa zidăriei și conducerii la diferiți măestrii zidari, precum și prin streinătate, a mă recomanda On. public ca

Măestru român de zidărie.

Iau asupra-mi ori și ce fel de lucrare pentru zidărie precum: Școale, Biserici, Case de locuit, Ville, etc., după stilul cel mai nou, precum și

toffelul de reparaturi ce cade în bransa aceasta.

Mai stau la dispozițiunea On. public cu efeptuirea de Planuri cu prețuri foarte moderate.

La depărtări mai mari este de ajuns a mă aviza prin o carte postală.

În speranță că On. public român precum și Onoratele Epitropii parohiale îmi va oferi tot sprijinul ca măestru român

Sunt cu toată stima

VASILIE OPREA,

măestru zidar,

Brașov, Curmătură Nr. 54 a.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai carboase la stomac și pantece, în contra căreșilor și aerelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite hôle femeiești a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește meru de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de rēcôlă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincî bucăți cor. 1.80.

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9. c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efeptuează șilnic prin rambursă postală —

La deposite să se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jehelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii, și C. H. Neustädter.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a Căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței auriu, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela LIOV.

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute.

Succese splendide la: boale de nervi, boale femeiești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă, și exodate.

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

2865,4-15.

Dr. Arthur Loebel.

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin rēcôlă, înbuibare, mănăcări greu de mistuit, ferbințeli, prea rēcî, seu viață neregulată și'au tra un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, căreșii, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătore cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la inceput. De aceea să se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grêtă, slăbicune, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, Constipație, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură între-tușând vinul de burueni. Asemenea curăță din stomac materii stricăcioșe prin eșirea ușură la scaun.

Slăbicune, paliditatea feței, anemia, debilitatea

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lônăvicioasă a ficatului. Persone cari pătinesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângeso cu ințetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață. Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitati și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capătă în sticle à 3 cor. și 4 cor. în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Tințari, Helchiu, Bod, Feldiôra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolcz, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsoंबर, Darocz, Homorod, Kôhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bărânykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztukos, Bethlen, Sárkány, Almásmezô, Zernest, Törcsvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aiud, Panticu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor”, Ferdinand Jehelius la „Speranța”. — Trimite 5 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

— Să se ferescă de imitație. —

Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450-0, spirt de vin 100-0, Glicerin 100-0, Vin roșu 240-0, sirop de fragi 150-0, sirop de cireșe 320-0, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusa a. 10-0. Aceste părți constitutive se se amestece.